

טיוטת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל) (תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025 – אישור החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. לאשר את החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה מספר חק/2029 מיום 30.06.2025 שעניינה אישור טיוטת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל) (תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025, המצ"ב.
2. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מלחמת "חרבות ברזל". במהלכה, נחקקה הוראת שעה לחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006 (חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 (להלן – **הוראת השעה**)), אשר העניקה הגנה מפני פיטורים לקבוצות שונות של עובדים שנעדרו ממקום עבודתם או לא יכלו לבצעה בשל אחת מהנסיבות המפורטות בהוראת השעה. ביום י"ז בסיוון התשפ"ה (13 ביוני 2025) החלה מערכה מול איראן והורחבה תחולתה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית) לכל המדינה. תוקפה של ההכרזה הוארך, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, עד יום ד' בתמוז התשפ"ה (30 ביוני 2025). בתקופת המערכה מול איראן, שהסתיימה ביום כ"ח בסיוון התשפ"ה (24 ביוני 2025), ספג העורף הישראלי מתקפות טילים רחבות היקף שגרמו לפציעתם של מאות אזרחים ולנזק לבתים של אלפי אזרחים שבשל כך נאלצו להתפנות מבתיהם, בהרבה מהמקרים כשהם חסרי כל.

התיקון המוצע:

לאור המפורט לעיל, מוצע לתקן את הוראת השעה ולהוסיף בה הגנה מפני פיטורים גם לעובד שנעדר מעבודתו או לא יכול לבצעה בשל כך שהתפנה מביתו בשל נזק שנגרם לביתו מהתקפה במהלך המערכה מול איראן והוא מסר למעסיקו אישור על כך מהרשות המקומית. הרשות המקומית תיתן אישור על פינאי, לבקשת עובד שפונה מביתו כאמור. עוד מוצע להוסיף הגדרה למונח "התקפה" כפי שהוא מוגדר בחוק ההתגוננות האזרחית. כמו כן מוצע לקבוע כי תקופת ההגנה שתינתן לקבוצה זו תהיה לתקופה של שלושה חודשים מיום הפינאי.

מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע יהיה ביום י"ז בסיוון התשפ"ה (13 ביוני 2025) (להלן – יום התחילה), שהוא יום תחילת המערכה מול איראן והרחבת תחולתה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף לכל המדינה.

ואולם, סעיפי העונשין בחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006 בקשר להעמדה של אדם לדין בשל עבירה על הוראות סעיף 2(ב1)(1)(ו) כנוסחו בחוק זה, תחילתן ממועד פרסום חוק זה על מנת שלא להחיל ענישה למפרע במקרה שבו העובד כבר פוטר בטרם פרסום חוק זה.

מוצע לאשר את החלטת ועדת שרים לענייני חקיקה אשר אישרה את טיוטת החוק המוצע כמפורט בסעיף 1 להצעת ההחלטה.

התייחסות לצורך בקיצור תקופת ההנחה הקבועה בסעיף 81(ב) לתקנון הכנסת

מטרת תיקון החוק המוצע העיקרית היא לתת מענה והגנה לאנשים שנאלצו להתפנות מבתיהם בשל הנזק שנגרם לבתיהם מפגיעות הטילים בשל המערכה עם איראן, בנוגע לאיסור הפיטורים ממקום עבודתם ולמשך תקופה של 3 חודשים מיום הפינאי. לכן, מבוקש לקצר את ההנחה על מנת לאפשר ידיעה וודאות לאוכלוסייה האמורה בכל הנוגע לשמירה על מקום עבודתם בתקופה זו בתנאים הקבועים בחוק.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

שר העבודה פטר מחובת ריה את טיוטת החוק בשל מצב החירום.

תקציב

אין להצעה השלכה על תקציב המדינה.

השפעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

רצ"ב חוות דעת בנפרד של היועצת המשפטית של משרד עבודה לפיה אין מניעה משפטית להצעה.

סיווגים

חקיקה ממשלתית

חברה וכלכלה

מגיש: שר העבודה

ד' בתמוז התשפ"ה
30 ביוני 2025

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת החלטה:

הצעת החלטה בדבר הצעת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה-חרבות ברזל) (תיקון מס' 4) התשפ"ה-2025

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

החלטת הממשלה המוצעת מבקשת לפעול לפי סעיף 41 לתקנון הממשלה, לאשר את החלטת הממשלה שנתקבלה ביום ד בתמוז התשפ"ה (30 ביוני 2025) על ידי ועדת השרים לענייני חקיקה את טיוטת הצעת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה-חרבות ברזל) (תיקון מס' 4) התשפ"ה-2025 ולהסמך את ועדת השרים לדון ולאשר את הצעת החלטה. עוד מבקשת הצעת המחליטים בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת לבקש את קיצור תקופת ההנחה של החוק המוצע לקריאה ראשונה.

במסגרת טיוטת החוק מוצע לבצע תיקונים בחוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה-חרבות ברזל) (תיקון מס' 4) התשפ"ה-2025 ולהוסיף בה הגנה מפני פיטורים גם לעובד שנעדר מעבודתו או לא יכול לבצע בשל כך שהתפנה מביתו בשל נזק שנגרם לביתו מהתקפה במהלך המערכה מול איראן והוא מסר למעסיקו אישור על כך מהרשות המקומית. הרשות המקומית תיתן אישור על פינאי, לבקשת עובד שפונה מביתו כאמור. הגנה זו, שהיא גם בגדר הוראת שעה מצטרפת להגנות שניתנות היום מכוח חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006 לעובדים הנעדרים מהעבודה או שלא יכולים לבצע במהלך מצב חירום בשל נסיבות שונות.

עוד מוצע להוסיף הגדרה למונח "התקפה" כפי שהוא מוגדר בחוק ההתגוננות האזרחית.

כמו כן מוצע לקבוע כי תקופת ההגנה שתינתן לקבוצה זו תהיה לתקופה של שלושה חודשים מיום הפינוי.

מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע יהיה ביום י"ז בסיוון התשפ"ה (13 ביוני 2025), שהוא יום תחילת המערכה מול איראן והרחבת תחולתה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף לכל המדינה. ואולם, סעיפי העונשין בחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006 בקשר להעמדה של אדם לדין בשל עבירה על הוראות סעיף 2(ב1)(1)ו) כנוסחו בחוק זה, תחילתן ממועד פרסום חוק זה על מנת שלא להחיל ענישה למפרע במקרה שבו העובד כבר פוטר בטרם פרסום חוק זה.

התייחסות לצורך בקיצור תקופת ההנחה הקבועה בסעיף 81(ב) לתקנון הכנסת

המטרה העיקרית של תיקון החוק המוצע היא לתת מענה והגנה לאנשים שנאלצו להתפנות מבתיהם בשל הנזק שנגרם לבתיהם מפגיעות הטיילים בשל המערכה עם איראן, בנוגע לאיסור הפיטורים ממקום עבודתם ולמשך תקופה של 3 חודשים מיום הפינוי. לכן, מבוקש לקצר את ההנחה על מנת לאפשר ידיעה וודאות לאוכלוסייה האמורה בכל הנוגע לשמירה על מקום עבודתם בתקופה זו בתנאים הקבועים בחוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

מוצע לקבוע את תחילתו של חוק זה ליום י"ז בסיוון התשפ"ה (13 ביוני 2025). ואולם, מוצע לקבוע לעניין סעיפי העונשין בחוק העיקרי כי לא יועמד אדם לדין בשל עבירה על הוראות סעיף 2(ב1)(1)ו) כנוסחו בחוק זה. משמעות ההוראה כי האיסור על פיטורים יחול באופן רטרואקטיבי החל מיום 13.6.25 לעניין הסעדים האזרחיים ולצורך רציפות בעבודה, אך לא לעניין העבירות הקבועות בחוק. זאת, מאחר שחקיקה פלילית רטרואקטיבית אסורה לפי סעיף 3 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. איסור זה מבטא עיקרון יסודי במשפט הפלילי לפיו אין להעניש אדם ללא שניתנה לו אזהרה הוגנת.

לענין התחולה הרטרואקטיבית של האיסור לפיטורים בנסיבות האמורות בתיקון, יצוין כי הצדדים ליחסי עבודה צריכים לנהוג בתום לב במסגרת יחסי העבודה ופיטורים בנסיבות המפורטות בתיקון עשויות להיחשב ככאלה שלא נעשו בתום לב וזאת, בין היתר, על רקע ההגנות הקבועות היום בחוק.

יחסי עבודה וחווה העבודה הוא חווה יחס המסדיר יחסים מתמשכים וככאלה על הצדדים להתחשב זה באינטרסים של זה-

"בית דין זה ובית המשפט העליון בהלכתו הפסוקה, כמו גם מלומדי משפט בכתביהם, עמדו על ייחודו של חווה העבודה כחווה יחס מתמשך, על כך שההתייחסות אל חווה העבודה היא כאל חווה לשיתוף פעולה המושתת על יחסי אמון ועל חובת הנאמנות החלה על הצדדים לו. חובת הנאמנות, חובת תום הלב, וחובת ההגינות הנובעות מחווה העבודה, מהוות את התשתית ליחסי העבודה הוגנים. ... 'יחסי עובד ומעביד הם יחסים קרובים ומתמשכים. הם דורשים תום לב ונאמנות מוגברים. תום הלב הוא כזה בו כל צד לא רק דואג לאינטרסים של עצמו, אלא גם נמנע מלפגוע באינטרסים של זולתו.....' (ההדגשה-במקור) (ע"ע (ארצי) 189/03 גרית בע"מ – אביב, פסקה 19 לפסק דינה של השופטת ארד (18.12.2003)).

בנסיבות המנויות של פינוי עובדים בשל הנזק שנגרם לביתם בעקבות פגיעת טיל בשל המערכה עם איראן יכולה להיות מניעה של העובדים לבצע את עבודתם בצורה רגילה. ומשכך על המעסיק לבחון התאמות כגון אפשרות לעבודה מרחוק, בצורה גמישה יותר ולהבין כי זוהי שעתם הקשה של העובדים. גדיעת מקור פרנסתם במצב זה תשית עליהם גזרה קשה ותשאיר אותם בפני שוקת שבורה שעה שהם עקורים מביתם.

עוד יצוין, כי המעסיק מחויב בשימוע עובר לפיטורים ובשים לב לנסיבות המנויות יכול ולא ניתן היה לקיים שימוע בהתאם לדרישת הפסיקה ומשכך לא בטוח שבפועל אכן תהיה תחולה רטרואקטיבית. יוצא כי בנסיבות המוצדקות, לעובד יכולה היתה להיות זכות תביעה של פיטורים שלא בתום לב בנסיבות האמורות ויש בטיטוה רק להבהיר את האיסור ואת ההגנה על העובד.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת אליהם:

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-חוקתי) סמכה את ידה על הצעת החוק וגם על הצעת החלטה זו.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה או מי שהוסמך מטעמו:

אין מניעה משפטית.

דבורה ספיר אליעזר

היועצת המשפטית – משרד העבודה

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/2029 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 30.06.2025.

חק/2029. טיוטת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה -
חרבות ברזל) (תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025

מ ח ל י ט י ס, לאשר את טיוטת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון
מס' 5 הוראת שעה - חרבות ברזל) (תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025 המצורפת.

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל)(תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

ביום י"ז בסיון התשפ"ה (13 ביוני 2025) החלה המערכה מול איראן והורחבה תחולתה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף לכל המדינה. כמו כן, תוקפה הוארך, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום 16.6.2025, עד ליום 30.6.2025. מאז ה-13 ביוני ועד ה-24 ביוני ספג העורף הישראלי מתקפות טילים רחבות היקף שגרמו לפציעתם של מאות אזרחים. בשל כך, ונגרם נזק מלחמה לבתים של אלפי אזרחים שבשל כך נאלצו להתפנות מבתיהם, בהרבה מהמקרים כשהם חסרי כל. משכך, מוצע לתקן את חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 ולהוסיף בה הגנה מפני פיטורים גם לעובד שנעדר מעבודתו או לא יכול לבצע בשל כך שהתפנה מביתו בשל נזק שנגרם לביתו מהתקפה במהלך המערכה מול איראן והוא מסר למעסיקו אישור על כך מהרשות המקומית.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

לא רלוונטי.

ד. השפעת טיוטת החוק המוצע על התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

כמפורט בטיטוט החוק. להצעה אין עלות תקציבית. אג"ת אינו מתנגד להעלאת טיוטת החוק לוועדת שרים.

ה. המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-חוקתי) סומכת את ידה על טיוטת החוק.

להלן נוסח טיוטת החוק המוצע ודברי הסבר

הצעת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל)(תיקון מס' 4),

התשפ"ה-2025

תיקון סעיף 3 1. בחוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023¹, בסעיף 1(3) –

(1) בפסקת משנה (ב), בסעיף קטן (ב1)(1) המובא בה, אחרי פסקת משנה (ה) יבוא:

"(ו) הוא התפנה מביתו בשל נזק שנגרם לביתו כתוצאה מהתקפה בתקופה שמיום י"ז בסיון התשפ"ה (13 ביוני 2025) עד יום כ"ח בסיוון התשפ"ה (24 ביוני 2025) והוא מסר למעסיק אישור על כך מהרשות המקומית.";

(2) בפסקת משנה (ד), בסעיף קטן (ז) המובא בה –

(א) אחרי ההגדרה "הפעולות הצבאיות המשמעותיות" יבוא:

"ההתקפה" – כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, על שטח מדינת ישראל;"

¹ ס"ח התשפ"ד עמ' 244.

(ב) בהגדרה "התקופה הקובעת", אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) לעניין סעיף קטן (1ב1)(1) – שלושה חודשים מיום הפינוי מביתו כאמור באותו סעיף קטן."

תחילה 2. תחילתו של חוק זה ביום י"ז בסיוון התשפ"ה (13 ביוני 2025) (להלן – יום התחילה), אולם לא יועמד אדם לדין בשל עבירה על הוראות סעיף 2(1ב1)(1) לחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006², כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, בתקופה שמיום התחילה עד ערב יום פרסומו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מלחמת "חרבות ברזל". במהלכה, נחקקה הוראת שעה לחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006 (חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 (להלן – הוראת השעה)), אשר העניקה הגנה מפני פיטורים לקבוצות שונות של עובדים שנעדרו ממקום עבודתם או לא יכלו לבצע בשל אחת מהנסיבות המפורטות בהוראת השעה.

ביום י"ז בסיוון התשפ"ה (13 ביוני 2025) החלה מערכה מול איראן והורחבה תחולתה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית) לכל המדינה. תוקפה של ההכרזה הוארך, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום כ' בסיוון התשפ"ה עד יום ד' בתמוז התשפ"ה (30 ביוני 2025). בתקופת המערכה מול איראן, אשר הסתיימה ביום כ"ח בסיוון התשפ"ה (24 ביוני 2025), ספג העורף הישראלי מתקפות טילים רחבות היקף שגרמו לפציעתם של מאות אזרחים ולנזק לבתים של אלפי אזרחים שבשל כך נאלצו להתפנות מבתיים, בהרבה מהמקרים כשהם חסרי כל.

משכך, מוצע לתקן את הוראת השעה ולהוסיף בה הגנה מפני פיטורים גם לעובד שנעדר מעבודתו או לא יכול לבצע בשל כך שהתפנה מביתו בשל נזק שנגרם לביתו מהתקפה במהלך המערכה מול איראן והוא מסר למעסיקו אישור על כך מהרשות המקומית. הרשות המקומית תיתן אישור על פינוי, לבקשת עובד שפונה מביתו כאמור.

עוד מוצע להוסיף הגדרה למונח "התקפה" כפי שהוא מוגדר בחוק ההתגוננות האזרחית.

כמו כן מוצע לקבוע כי תקופת ההגנה שתינתן לקבוצה זו תהיה לתקופה של שלושה חודשים מיום הפינוי.

סעיף 2 מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע יהיה ביום י"ז בסיוון התשפ"ה (13 ביוני 2025) (להלן – יום התחילה), שהוא יום תחילת המערכה מול איראן והרחבת תחולתה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף לכל המדינה.

ואולם, מוצע לקבוע, כי לא יועמד אדם לדין בשל עבירה על הוראות סעיף 2(1ב1)(1) לחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006, כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, בתקופה שמיום התחילה עד ערב יום פרסומו של חוק זה. משמעות ההוראה כי האיסור על פיטורים יחול באופן רטרואקטיבי מיום התחילה לעניין הסעדים האזרחיים ולצורך רציפות בעבודה, אך לא לעניין ההוראות העונשיות הקבועות בחוק. זאת מאחר שחקיקה פלילית רטרואקטיבית אסורה לפי סעיף 3 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. איסור זה מבטא עיקרון יסוד במשפט הפלילי שלפיו אין להעניש אדם בלי שניתנה לו אזהרה הוגנת.

מוגש על ידי שר העבודה

ג' בתמוז התשפ"ה
29 ביוני 2025

² ס"ח התשס"ו, עמ' 396.

כ"ט בסיון תשפ"ה

25 ביוני 2025

מתן פטור מהערכת השפעת רגולציה לחוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה –

חרבות ברזל)(תיקון מס' 4), התשפ"ה- 2025

בתוקף סמכותי לפי סעיף 3(20) להחלטת ממשלה 2118 בדבר הפחתת הנטל הרגולטורי מיום 22.10.2014 כפי שתוקנה בהחלטת ממשלה 218 מיום 1.8.2021, בעקבות המצב הבטחוני השורר בישראל וההכרזה על מצב מיוחד בעורף בהתאם לסעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 מיום י"ז בסיון התשפ"ה (13.6.25), לנוכח מבצע "עם כלביא" במהלך מלחמת "חרבות ברזל", ובהתחשב במצב שנוצר בו ישנם אלפי אזרחים שפוננו מביתם לאחר שנפגעו במתקפות הטילים מאיראן, והם עומדים בסיכון מוגבר לפיטורים נוכח השפעת מצבם על יכולתם לעבוד כבשגרה – הריני לפטור מהערכת השפעות רגולציה את החוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 הוראת שעה – חרבות ברזל)(תיקון מס' 4), התשפ"ה- 2025.

י"א ח' 30/ז

שר העבודה